

ÍTÉLET A PATVARCI KOCSMÁROS ÜGYÉBEN

BALASSAGYARMATI VÁROSI BÍRÓSÁG
8.P.20.767/1999/18. SZÁM

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Balassagyarmati Városi Bíróság dr. ... által képviselt ... I. rendű, ... II. rendű felpereseknek – ... által képviselt ... alperes ellen – jogsértés megállapítása iránti perében nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

A bíróság megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett vendéglátó üzlethelyiségben nem szolgálta ki ... I. rendű és ... II. rendű felpereseket, megsértette a személyiségi jogait.

A jövőben az ilyen és hasonló jellegű magatartásoktól a bíróság az alperest eltiltja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a Magyar Államkincstárnak a 10032000-013004 számú bevételi számlájára 100 000 (egyszáz-ezer) forint közérdekű bírságot, valamint a felperesnek 50 000 (ötvenezer) forint perköltséget.

A bíróság az elnöki letétben lévő 89/1999. számon nyilvántartott 3390 (háromezer-háromszázkilencven) forintot a felperesi képviselőnek visszautalja.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a Nógrád Megyei Bírósághoz címzetten a Balassagyarmati Városi Bíróságnál lehet írásban 3 példányban benyújtani, vagy jegyzőkönyvbe mondani.

A bíróság tájékoztatja a feleket arról is, hogy a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének a)–b) pontjaiban felsorolt esetekben tárgyalás tartását kérhetik, illetve a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett közös kérelmük alapján a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása kérhető.

Indokolás:

A bíróság az alábbi tényállást állapította meg:

Az I. és II. rendű felperesek jogi képviselője kereseti kérelmet nyújtott be a bíróságon az alperes ellen, mivel az alperes az általa ... számú működési engedéllyel üzemeltetett ... alatti sörözőben az oda betérő I. és II. rendű felperes kiszolgálását megtagadta.

Hivatkozott a felperes kereseti kérelmében arra is, hogy az alperes nemcsak az I. és II. rendű felperesek,

hanem más, különösen helyi roma lakosság köréből kikerülő személyeknek a kiszolgálását is megtagadja már több mint egy éve. Ez a helybélieknek azért is hátrányos, mert csak ez az egy vendéglátó üzlethelyiség van a faluban.

A Nemzeti Etnikai és Jogvédő Iroda két munkatársa tényfeltárást végzett a faluban, amelynek során próbavásárlást végeztek tanúk jelenlétében az üzlethelyiségben és meggyőződtek az alperes diszkriminatív eljárásáról. Alperesnek ezt a magatartását már jelezték a helyi önkormányzat polgármesterének, jegyzőjének, de érdemi intézkedésre nem került sor.

A felperesek kereseti kérelmükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a felperesek vonatkozásában a jogsértés megtörténtét, az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására és további jogsértésektől való eltiltásra, valamint az alperes terhére közérdekű bírság kiszabására.

Az alperes a kereseti kérelem elutasítását kérte. Azt elismerte, hogy esetenként bizonyos személyeknek a kizárása megtörtént az üzletből, amit azzal magyarázott, hogy I. rendű felperesnek tartozása volt, illetve azoknak a személyeknek, akik rendbontó magatartást tanúsítottak az üzlethelyiségben. A többiek érdekében történt az úgymond kitiltása az üzletből, illetve ezeket a személyeket nem szolgálta ki.

Ez az intézkedés nemcsak a cigány lakosságot, hanem minden vendéget érintett, aki nem megfelelően viselkedett.

A bíróság az ügyben részletes bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során meghallgatta az I. és II. rendű felpereseket, valamint a felek által tanúként megjelölt személyeket.

Az I. rendű felperes előadta, hogy 1999 tavaszán bement a kocsmába és üdítőt és kávéért kért. Nem szolgálták ki, arra hivatkozva, hogy cigányokat nem szolgálnak ki. Kérte a panaszkönyvet, arra az volt a válasz, hogy elfogyott. Többször megkísérelte ezt követően is, hogy betérjen a kocsmába, de már az ajtóból kiküldték, hogy nem szolgálják ki. Elmondása szerint egyáltalán nem iszik, csak üdítőt akart inni és a játékgépen akart játszani, biliárdozni.

A II. rendű felperes előadta, hogy 1999 februárjában disznót vágtak és az édesapja elküldte, hogy hozzon cigarettát és kólát. Bement a vendéglátóhelyre, ahol az alperes azt mondta neki, hogy menjen ki,

mert nem szolgálja ki. A megismételt kérdésére is ugyanez volt a válasz, így megszegyenülve távozott az üzletből. Nem tudta mire vélni ezt a magatartást, hiszen máskor nem járt ebben az üzletben, Varsányban él, oda ment férjhez.

A tanúként meghallgatott személyek, így ... megerősítették, hogy nem lettek az üzletben kiszolgálva, az okát az alperes, illetve az alperes alkalmazottja azzal indokolta, hogy cigányokat nem szolgálnak ki. A meghallgatott személyek előadták, hogy amikor ez az eset történt velük, akkor nem voltak ittas állapotban, és megfelelően viselkedtek. Korábban sem volt összetűzésük az alperessel.

A felperesi képviselő megbízásából próbavásárlást végző két személy ... és ... is megerősítette azt, hogy jelenlétükben az alperes megtagadta ... és ... kiszolgálását olyankor, amikor józan állapotban voltak, és megfelelő hangnemben kérték a kiszolgáltatásukat. A kiszolgáltatás megtagadásakor az alperes nem jelölte meg, hogy miért nem szolgálja ki őket. ...-nél az volt a válasz, hogy tudja ő, hogy miért. A panaszkönyvet sem adták oda. A másik személynél azt mondták, hogy „miért jöttél, úgysem szolgálunk ki.”

Az alperesi oldalról tanúként meghallgatott ... tanúkénti meghallgatásukkor előadták, hogy tudomással bírnak arról, hogy az alperes nem szolgálja ki azokat a személyeket, akiknek tartozása van, vagy pedig korábbi rendbontó magatartása miatt.

A Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Polgári Törvénykönyve is védi a személyhez fűződő jogokat.

A Polgári Törvénykönyv 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a kimondja, hogy a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti, különösen a magánszemélyek bármilyen hátrányos megkülönböztetése nemük, fajuk, nemzetiségük vagy felekezetiük szerint. Továbbá a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A bíróság a lefolytatott részletes bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy az I. és II. rendű felperes személyi jogait megsértette az alperes, amikor az általa üzemeltetett sörözőben azokat nem szolgálja ki.

Ugyancsak megállapítást nyert az is, hogy ugyanígy személyiségi jogait sértette meg az alperes azon személyeknek, akiket a cigány és a nem cigány lakosság közül kizárt a vendéglátóhelyről, illetve nem szolgálta ki azokat.

A belkereskedelemtől szóló 1978. évi I. tv. 25. § (2) bekezdése szerint is tilos a vásárlót jogosulatlanul hátránnyal sújtani.

Alperes a felpereseket hátránnyal sújtotta akkor, amikor egy olyan üzlethelyiségben, ahová bárki be-

térhet, nyilvános helyen bizonyos személyeket kiszolgált, másokat nem. A személyek közötti válogatás bármilyen alapon tilos.

Nem fogadható el az alperes azon hivatkozása, hogy korábbi magatartási szabályok miatt nem szolgált ki bizonyos személyeket végleges jelleggel. A verekedések és az alperest és családját érintő károkozások nem voltak bizonyíthatóak, hiszen ezzel kapcsolatban az alperes eljárást nem kezdeményezett. Az üzletkörébe tartozó tevékenységet végezve az alperes semmilyen megkülönböztetést nem tehet a vendégek között. Amikor a rendbontó magatartás történik, akkor ennek a jogszabályban előírt módon elejét veheti, tehát ittas személyt nem szolgálhat ki, illetve a rendbontót az üzletből elküldheti, de erre az esetre hivatkozva későbbiekben a kiszolgáltatásokat ezen a jogcímen nem tagadhatja meg.

Az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről szóló 4/1997. Korm. rendelet 23/A. §-a úgy rendelkezik, hogy az üzlet dolgozói munkavégzésük során tevékenységükkel nem sérthetik a vásárlók személyiségi jogait.

Az alperesnek a vásárlók felé megnyilvánuló változó magatartása alkalmas arra, hogy ezen személyek személyiségi jogait megsértse.

Az eljárás során nem nyert bizonyítást azon felperesi állítás, hogy az alperes papírzsebkendő felmutatásával azt mondta a cigány származásúaknak, hogy „csak akkor lesztek kiszolgálva, ha ilyen fehérek lesztek.”

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy az alperes az I. és II. rendű felperes személyiségi jogait megsértette amikor nem szolgált ki őket, ezért kötelezte a bíróság az alperest, hogy ezen jogsértő magatartását hagyja abba és tartózkodjon minden további jogsértéstől.

A bíróság figyelemmel arra, hogy a jogsértő állapot az, hogy alperes bizonyos személyeknek, ezek közül is elsősorban cigány származásúak kiszolgáltatását megtagadta, több év óta fennáll, az alperest kötelezte a Ptk. 84. § (2) bekezdése alapján közérdekű célra fordítható 100 000 forintos bírság megfizetésére, valamint a felperesi költség viselésére a Pp. 78. §-a alapján.

Az ítélet elleni fellebbezési lehetőség a Pp. 233. § (1) bekezdésén alapul.

Balassagyarmat, 2000. év február hó 17. napján

*Dr. Percze Ágnes sk.
bíró*